

Warto często robić rachunek sumienia

23

Cele katechetyczne

- zapoznanie z pojęciem „sumienie” i jego charakterystyką;
- uświadomienie, że trzeba formować i dbać o swoje sumienie poprzez wierność Panu Bogu, przestrzegając przykazań;
- zachęta do codziennego rachunku sumienia.

Treści

- sumienie to zdolność do rozpoznania i oceny dobra i zła;
- grzech zawsze pociąga za sobą negatywne konsekwencje: jedne zachodzą od razu, inne pojawiają się później.

Wymagania

Uczeń:

- swoimi słowami charakteryzuje sumienie;
- tłumaczy, czym jest rachunek sumienia;
- wskazuje na potrzebę kształtowania sumienia;
- tłumaczy, że każdy grzech pociąga za sobą negatywne konsekwencje;
- wymienia sposoby walki z grzechem.

Postawy

Uczeń:

- jest przekonany o potrzebie regularnej pracy nad sobą i przemiany życia;
- troszczy się o własne zbawienie;
- kształtuje swoje sumienie poprzez codzienny rachunek sumienia.

Środki dydaktyczne

Rekwizyt (lustro); książeczka do nabożeństwa; obraz Rembrandta *Powrót syna marnotrawnego*; opowiadanie O. Nassalskiego, *Dlaczego Tomek się śmieje*, [w:] *Rok wielkiej przygody*; Pismo Święte; podręcznik.

Metody dydaktyczne

Pogadanka; mapa myśli; ćwiczenia językowe i plastyczne; lektura Pisma Świętego; piosenka.

Korelacja z edukacją szkolną

- edukacja polonistyczna – układanie planu do wybranych przypowieści i ich opowiadanie; słownictwo: „grzech”, „sumienie”, „rachunek sumienia”;
- edukacja plastyczna – praca plastyczna;
- edukacja muzyczna – piosenka lub pieśń religijna, np. *Pustą samotną drogą*; *Przepraszam Cię, Boże*; *Jeszcze się kiedyś rozsmucę*;
- edukacja językowa – słówka w języku angielskim związane z treścią lekcji.

Propozycja realizacji

(dawna lekcja 24) (obejmuje tematyką kilka następnych lekcji)

1. Modlitwa: *Spowiedź powszechna*.
2. Katecheta rozwija temat lekcji, nawiązując do sali krzywych luster w wesołym miasteczku. Pyta uczniów, na czym polega działanie krzywych luster. Doprowadzenie do wniosku, że często widzimy swoje postępowanie i swoje czyny w krzywym lustrze – to znaczy niewłaściwie. Krzywe lustra zniekształcają nasz wygląd. Jeżeli nie robimy rachunku sumienia, to zniekształcamy nasze postępowanie, nie widzimy prawidłowo naszych czynów. Nie widzimy tego, że tkwimy w błędzie i krzywdzimy innych. O takiej osobie mówi się, że jest bez sumienia lub że czyni coś z zimną krwią. W wyjaśnieniu tego zagadnienia mogą pomóc opowiadania Olgierda Nassalskiego, *Dlaczego Tomek się śmieje*,

[w:] *Rok wielkiej przygody* (o Tomku, który się zastanawiał, czy ma sumienie i jak ono działa) lub *Rachunek sumienia Łukasza* albo *Do kogo jestem podobny?* Przy omawianiu tematu sumienia, można się też posłużyć fragmentem z Pisma Świętego o Kainie i Ablu (Rdz 4, 2b–10).

3. Praca z podręcznikiem – omówienie z uczniami pięciu warunków sakramentu pokuty oraz wyszukiwanie informacji, czym jest sumienie, co znaczy rachunek sumienia. Uczniowie wykonują tzw. mapę myśli – podają skojarzenia i powiązania pomiędzy pojęciami związanymi z sumieniem, rachunkiem sumienia, szczerym wyznaniem grzechów. Katecheta podkreśla, że ten rok jest czasem przygotowania do pełnego uczestnictwa w Eucharystii, które może dokonać się wtedy, gdy człowiek ma czyste serce dzięki doświadczeniu Bożego przebaczenia. Łaskę przebaczenia otrzymujemy w sakramencie pokuty, który jest SPOTKANIEM Z JEZUSEM, dlatego konieczne jest specjalne przygotowanie się do przyjęcia tego sakramentu i kształtowanie swojego sumienia.
4. Katecheta nawiązuje do poprzedniej lekcji i jeszcze raz wyjaśnia, jak przeprowadzać rachunek sumienia. Podkreśla, że w rachunku sumienia zwracamy uwagę nie tylko na grzechy, złe czyny, ale także na dobro, jakie dokonuje się w naszym życiu, na to, co dobrego otrzymujemy od Boga. W trakcie rachunku sumienia przepraszamy Boga i Mu dziękujemy. Pytania: Kto pomaga w kształtowaniu sumienia? W jakim celu robimy rachunek sumienia?
5. Wykonanie zadań 1, 2, 3 z *Kart pracy* oraz zadań 1, 2 z podręcznika
6. Omówienie i utrwalenie „Pamiętaj”.
7. Wyjaśnienie pojęć: „grzech”, „sumienie”, „serce”, „dusza”.
8. Jeśli jest czas na lekcji, katecheta odczytuje opowiadanie *Naśladowanie*. Doprowadzenie do wniosku, że człowiek nie spowiada się po to, żeby było mu łatwiej albo ze strachu, lecz by pojednać się z Bogiem. Spowiedź powinna prowadzić do nawrócenia oraz do pełniejszego naśladowania Jezusa.
9. Notatka do zeszytu: Sakrament pokuty i pojednania to spotkanie z Jezusem, podczas którego człowiek żałuje za grzechy, szczerze je wyznaje, chce się poprawić i otrzymuje przebaczenie. Jest to spotkanie z Panem Jezusem, który czeka na każdego

- człowieka, by pomimo jego grzechów i słabości przyjąć go z miłosierną miłością.
10. Nauczyciel na koniec lekcji sprawdza, czy uczniowie potrafią wyjaśnić, czym jest sumienie i jak robić rachunek sumienia oraz jak to się wiąże ze szczerym wyznaniem grzechów i żalem za nie.
 11. Śpiew piosenek: *Przepraszam Cię Boże; Jeszcze się kiedyś rozsmucę; Pustą samotną drogą* albo inna pokutna.
 12. Modlitwa końcowa: wzbudzenie w uczniach tęsknoty za spotkaniem z Jezusem w sakramencie pokuty. Wspólne odmówienie *Aktu żalu*.
 13. Odczytanie i omówienie zadania z *Domownika*, które jest umieszczone na pasku w *Kartach pracy*.

RACHUNEK SUMIENIA ŁUKASZA

Tatuś Łukasza i Agnieszki jest budowniczym, wyjechał na cały miesiąc dozorować budowę mostu na Wiśle. Ma wrócić za dwa dni. Dzisiaj dzieci rozmawiały z tatusiem przez telefon.

Tata zapytał Łukasza:

– Jak tam, stęskniłeś się za mną?

– Bardzo! – odpowiedział wzruszony Łukasz.

– A jak mama? Nie dokuczaliście jej? Pomagaliście, tak jak o to prosiłem?

Łukasz się zawahał. Nie bardzo wiedział, co powiedzieć, bo właśnie wczoraj mama zdenerwowała się na niego, że nie wyniósł w porę śmieci.

– Tak... tylko... – zaczął jąkać się Łukasz.

Tato przerwał mu:

– Muszę kończyć. Porozmawiamy, gdy wrócę. To już za dwa dni. Do zobaczenia!

Wieczorem Łukasz nie mógł zasnąć. Co powie tacie, gdy spyta, jak się zachowywał? Tak bardzo chciał, żeby tato szybko wrócił, tak za nim tęsknił. Ale teraz coś nie pozwalało mu się cieszyć... Czuł się nieswojo. Zaczął sobie przypominać, co działo się podczas nieobecności taty. W ostatnią niedzielę włączył bez pozwolenia mamy telewizor. Tak się zapatrzył, że o mało nie spóźnili się na Mszę Świętą. Mama była bardzo zdenerwowana. Niedawno pobił się na przerwie z Wojtkiem i pani wezwała Mamę do szkoły. A jeszcze ta kłótnia

z Agnieszka... No tak, co powie tacie? Łukasz westchnął i pomyślał: „Jutro porozmawiam z mamą. Przepraszę ją za wszystko. Pomogę przy sprzątanii w domu – na pewno się ucieszy”. Z Agnieszka już się pogodził. Da jej jeszcze historyjki z czekoladek. Dawno go o to prosiła. Jego już to nie interesuje, ale ciągle na złość siostrze nie chciał się ich pozbyć. Dlaczego nie sprawić jej radości? Tacie wszystko opowie, przyzna się... Tato na pewno mu wybaczy. I Łukasz sam nie wiedział, dlaczego poczuł ulgę. Spokojnie zasnął.

*Teresa Czarnecka
(zasób własny)*